

Skolestørrelser og kvalitet i undervisningen.

Landets kommuner er trængte økonomisk, samtidig med, at der er født færre børn, og rigtig mange kommuner overvejer at lukke landsbyskolen/lokalskolen, til stor frustration for forældre og borgere i lokalområdet.

Der er senest udgivet to store rapporter, 360 graders eftersyn og Krevi (http://krevi.dk/files/Litteraturnotat_om_effekter_af_skolestruktur.pdf), der begge konkluderer, at større skoler giver bedre kvalitet i undervisningen. Det giver politikerne argumenter for, at det ikke har store konsekvenser at lukke de små skoler, men at det både sparer penge og giver bedre kvalitet.

Virkeligheden ser bare anderledes ud. Konsekvensen af at lukke lokalskolen er, at idrætsliv og fælles aktiviteter sygner hen, og efterhånden bliver beboerne ældre mennesker, der er stavnsbundet til landsbyerne, fordi de ikke kan få solgt deres hus til børnefamilier. De ønsker ikke at flytte til en landsby, hvor der ikke er skole, børnehave og fritidsliv.

De livsvigtige spørgsmål er: med hvor stor overbevisning og vægt argumenteres der i rapporterne? – og: Er der entydighed og enighed blandt eksperterne?

Vi finder, at argumenteringen er svag og forsigtig (krevi.dk side 4: ”**Fagligt** synes der at være kvalitative stordriftsfordele på skoleområdet. I sammenhæng med andre faktorer, herunder forældrenes baggrund, har skolestørrelsen dog begrænset forklaringskraft i forhold til elevernes faglige præstationer” Yderligere eksempler herunder) Er der ikke undersøgelser fra Danmark, bruges udenlandske tal, og selv om undersøgelser viser så marginale bekræftelser på, at større skoler har bedre kvalitet, at det statistisk set er forkert at udlede et resultat, bruges det i hovedkonklusion. Der ræsonneres ud fra gisninger om ”at sådan formoder vi det er på de mindste skoler” og de undersøgelser der bekræfter stordriftsfordele fremhæves.

Sophia Tænketaank afholdt i februar 2010 et velbesøgt seminar, hvor 6 eksperter uden vaklen afviste sammenhæng mellem skolestørrelse og kvalitet i undervisningen.

Kvaliteten i undervisningen afhænger af

- **Engagerede, veluddannede og dygtige ledere**
- **Motiverede, veluddannede og dygtige lærere**
- **Roligt og levende læringsmiljø med veltilpasse og lærevillige elever**
- **Positivt samarbejde med forældrene, hvis opbakning er afgørende.**

Hvidbog fra seminaret kan bestilles på nettet: <http://www.sophia-tt.org/?side=Hvidbog>. Referat fra seminaret kan læses på <http://www.lal.dk>.

Men skolebørn skal vel ikke have dyr og dårlig undervisning for at redde livet i landsbyen?

Nej, bestemt ikke, men vi stiller spørgsmål ved konklusionerne, og råber, at politikerne skal undgå økonomiske panikløsninger og i stedet trække vejret ned i maven, og mærke den fornemmelse de har der. Budgetlægning med kortsigtede besparelser ved skolelukninger, kan desværre aflive velfungerende lokalskoler med kvalitetsundervisning, og forhindre kommende tilflytning af unge familier, der ønsker overskuelighed og nærhed til dem selv og deres børn. Familier, der ved, at i de aktive landsbyer er der

- Opbakning fra de lokale foreninger
- Opbakning fra borgerne i landdistriktet.

Ovennævnte punkter hører under kategorien: Bløde værdier, værdier, som ikke kan gøres op i kroner og ører, men som politikerne så absolut bør tage med i deres overvejelser. Værdier som holder på langt sigt, hvis de vel at mærke får lov til at bestå.

I Landsforeningen af Landsbysamfund, mener vi, at det er det rigtige tidspunkt at tænke alternativt. Som lokalpolitiker har man muligheden for at sætte præg på skolestrukturen ved at kigge på ALLE skoler i kommunen, og give tid til at undersøge, hvilke skoler der bedst lever op til kommunes kvalitetskrav.

Det kunne være interessant, give debat og være en øjenåbner, hvis det var en storbyskole der skulle lukke og eleverne sendes med bus til en landsbyskole, fordi det viste sig at landsbyskolen var bedre kvalitetsmæssigt end storbyskolen...

Der er i medierne fokus på børn med særlige behov og at det er dem der koster penge, i kraft af specialundervisning m.m. Mange kommuner sender disse elever langt udenfor kommunen på dyre specialskoler. Skoler med relativt få elever, er ideale for børn med ADHD, Asperger, osv. En alternativ mulighed kunne derfor være, at der var en skole i kommunen, hvor personalet, var klar til at specialisere sig i disse elever og derved slår politikerne to fluer med et smæk.: Skolen bevares, og kommunen sparer penge på betaling til nabokommunen..

Landsforeningen af Landsbysamfund, har forståelse for diskussionen om skolestrukturen, på baggrund af økonomien og på baggrund af det faktuelle faldende børnetal.

Men det er livsvigtigt at alle aspekter tages med i overvejelserne inden den endelige beslutning tages – livsvigtigt at undersøge alternative muligheder f.eks. undervisning i hold i stedet for den traditionelle klasseopdeling og løbende indskoling som det praktiseres bl.a. i Veng Landsbyordning. Centraliseringer er en del af samfundsudviklingen – kommunalreformen, politireformen og senest tinglysningens digitalisering viser desværre med stor tydelighed, at teori kan vise et og praksis noget helt andet.

Så kære beslutningstagere: Tag ikke forhastede beslutninger, og lad tvivlen komme de anklagede lokalskoler til gode indtil andet er endeligt bevist.

For Landsforeningen af Landsbysamfund:

Vibeke Davidsen, Sevel - redaktør Landsbynyt tlf. 40544521

Margrethe Stenger, Branderup - næstformand LAL tlf. 20234265

Krefi:” Fem af de syv ovennævnte undersøgelser har den samme forsigtige konklusion, nemlig at store skoler synes at styrke elevernes faglige udbytte og de faglige forhold for lærerne, men at der er tale om en ganske svag sammenhæng mellem skolestørrelse og faglige præstationer, da andre forhold spiller en større rolle for den faglige kvalitet. Man skal her være opmærksom på, at undersøgelser af folkeskolens afgangsprøve eller af PISA resultaterne kun inddrager folkeskoler af en vis størrelse – skoler der kun går til 7. klasse eller lavere klassetrin indgår således ikke. Analyserne har altså ikke mulighed for at indfange potentielle smådriftsulemper for de allermindste skoler, hvor de kan tænkes at være mest markante”

”Undersøgelser af sammenhængen mellem klassestørrelser og faglig kvalitet hælder altså til den konklusion, at klassestørrelsen har en betydning, om end der ikke er entydige konklusioner af, om der er stordriftsfordele eller stordriftsulemper. Heinesen finder kvalitative stordriftsfordele i franskklasser op til 5-6 elever og herefter indtræffer stordriftsulemper. Anderledes konkluderer Mejding i forbindelse med almindelig klasseundervisning, at der er stordriftsfordele i klasser op til omkring 20 elever, hvorefter stordriftsulemper indtræffer.”